

8

PREDPOMNILNIK

Pomnilniška hierarhija

- Iz glavnega pomnilnika CPE jemlje ukaze in operande in vanj shranjuje rezultate
- Pomembni sta velikost in hitrost
  - velikost, da lahko rešujemo velike probleme
  - hitrost, da CPE ni treba čakati
- Oboje si nasprotuje
  - velik in hiter pomnilnik bi bil zelo drag
- GP: DRAM (dovolj poceni tehnologija za velik pomnilnik)
  - SRAM je predrag za GP
- Hitrost pomnilnikov DRAM se (tekem let) povečuje bistveno počasneje od hitrosti CPE
  - To vrzel je treba nekako premostiti, sicer CPE večino časa čaka na pomnilnik
- Zato se (poleg GP, ki je velik in relativno počasen) uporablja še majhen in hiter pomnilnik, ki mu rečemo **predpomnilnik** (cache)
  - le-ta je narejen v tehnologiji SRAM

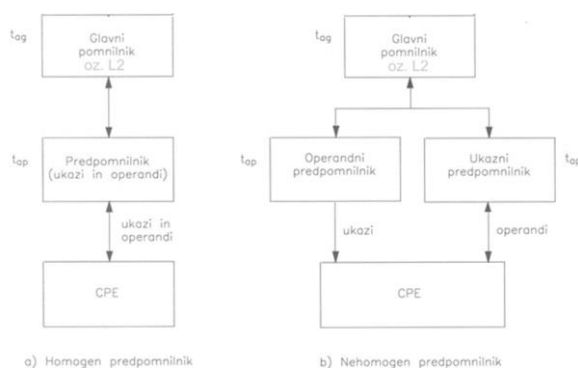
- Če bi bili naslovi, ki jih generirajo CPE in V/I naprave, porazdeljeni naključno, ne bi pridobili ničesar
  - ker pa velja princip lokalnosti, se doseže bistveno povečanje hitrosti
- Pomnilniška hierarhija vključuje tudi *pomožni pomnilnik* (oz. sekundarni, masovni). Kakšna je razlika?
  - Do GP ima CPE **neposreden dostop** (tako, da poda naslov pomnilniške besede)
  - pri pomožnih pomnilnikih je dostop **posreden** preko V/I ukazov, ki najprej prenesejo zahtevano besedo v GP, šele nato je možen neposreden dostop
- Zakaj je potreben pomožni pomnilnik?
  - cena enega bita na magnetnem disku je ~100x nižja kot v GP
  - vsebina je obstojna

- Bit je najmanjša enota informacije
  - shranjen je v eni pomnilniški celici, ki ima lahko 2 stanji (0, 1)
    - nekatere tehnologije sicer uporabljajo več stanj, vendar so manj zanesljive
- Danes so GP izključno elektronski, natančneje polprevodniški (iz integriranih vezij, tj. čipov)

Predpomnilnik

- PP hrani določene podatke, ki so tudi v glavnem pomnilniku
  - vsebina PP je podmnožica vsebine GP
- Pogosto imamo 2 ali 3 nivoje predpomnilnika:
  - L1 (level 1) je manjši in hitrejši in je kar na čipu CPE
  - L2 je malo večji in malo počasnejši (danes običajno tudi na CPE)
  - L3 je večji in počasnejši (običajno ni na CPE)
    - še vedno pa hitrejši od DRAMa

- Pri cevovodnih CPE (ki so danes običajne) je PP (zaradi potrebe po istočasnem dostopu do ukazov in operandov pri cevovodu) razdeljen v dva dela (nehomogeni PP):
  - ukazni in operandni (to velja za L1; L2 pa je običajno homogen)
  - podatkovna pot do PP je širša (128 ali 256 bitov)

- **Zadetek:** Kadar je naslov, do katerega se želi dostopiti, v PP
- **Zgrešitev:** sicer
  - v določenih primerih (npr. 2% dostopov) iskane besede ni v PP
  - v tem primeru je treba iz GP v PP prenesti nov blok besed (blok vsebuje iskano besedo), kar traja dolgo
- Vzemimo zaenkrat, da imamo samo L1
- Razmerje t_{ag}/t_{ap} je lahko tudi do nekaj sto
  - t_{ap} ... čas dostopa do PP
  - t_{ag} ... čas dostopa do GP
- Velikost PP je do 1% velikosti GP
  - Kako lahko sploh pričakujemo, da bo iskana informacija dovolj pogosto v PP?
  - Razlog je v lokalnosti

- Uspešnost delovanja PP merimo z **verjetnostjo zadetka** (hit ratio) H
  - Kadar je naslov, do katerega se želi dostopiti, v PP, imamo zadetek, sicer zgrešitev (verjetnost $1-H$)
  - H izmerimo s štetjem pomnilniških dostopov, pri katerih pride do zadetka

$$H = N_p / N = N_p / (N_g + N_p)$$

N_p ... število zadetkov
 N_g ... število zgrešitev ($=N-N_p$)
  - H je običajno celo večji od 0,95

➤ Čas dostopa

$$t_a = t_{ap} + (1-H)t_{ag}$$

➤ Treba pa je upoštevati, da se pri zgrešitvi ne prenese samo beseda, ampak celoten PP blok!

➤ Zato je bolje uporabiti enačbo

$$t_a = t_{ap} + (1-H)t_B$$

t_B ... čas za prenos bloka oz. **zgrešitvena kazen**
(miss penalty) (10-100 urinih period)

Pozor: *miss penalty* ima lahko
tudi druge pomene!

➤ Možno je definirati področja v GP, katerih besede se nikoli ne prenesejo v PP (*uncacheable* področja)

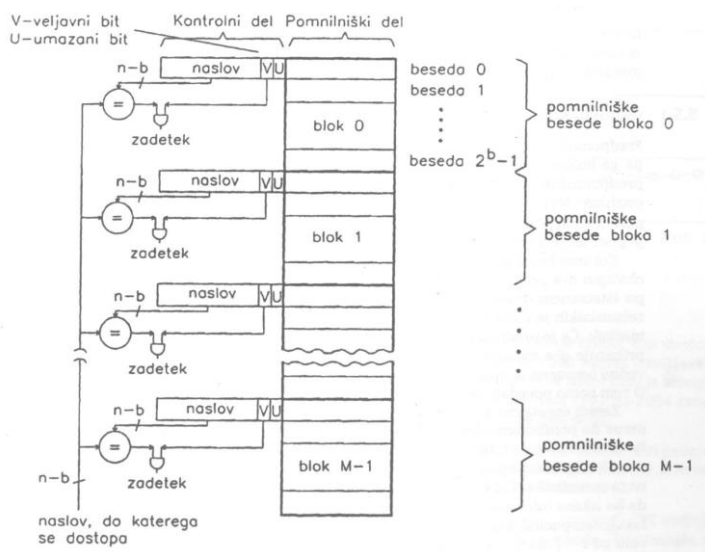
- dostop do besede v takem področju je vedno zgrešitev
- beseda se nikoli ne prenese v PP
- npr. pri računalnikih, ki uporabljajo pomnilniško preslikan V/I, se določeni pomnilniški naslovi nanašajo na registre V/I naprav
  - pisanje v te registre povzroči odziv naprave

- Ker je vsebina PP podmnožica vsebine GP, mora predpomnilnik (poleg vsebine) vsebovati tudi naslove besed
- Zato je sestavljen iz dveh delov:
  - **kontrolni** in
  - **pomnilniški** del
- Pomnilniški del je razdeljen na **bloke** (po $B=2^b$ pomnilniških besed, $b=3-8$)
  - bloku se reče tudi **predpomnilniška vrstica** (cache line)
- Pomnilniški naslov:
  - Če je n -biten, rabimo v kontrolnem delu zgornjih $n - b$ bitov naslova
    - spodnjih b bitov določa besedo v bloku, zgornjih $n - b$ bitov pa naslov bloka

- Kontrolni del vsebuje informacijo, ki enolično opiše vsak blok:
  - vsaj naslov bloka v glavnem pomnilniku
  - običajno pa še **veljavni** in **umazani bit**
    - veljavni bit pove, ali je vsebina PP veljavna
      - $V=1$: je
      - $V=0$: ni → zgrešitev
    - umazani bit U se ob prenosu bloka v PP postavi na 0. Če pride do pisanja v blok, se postavi na 1.
- Naslov v kontrolni informaciji pove, kateri del GP je trenutno v bloku
  - rečemo, da je *preslikan* v PP

Splošna zgradba predpomnilnika

- Naslov je n -biten
- Velikost bloka je $B = 2^b$ besed
  - prva beseda v bloku (beseda 0) ima vedno naslov, ki je mnogokratnik dolžine bloka
- Število blokov je M_b

- Zgornjih $n - b$ bitov naslova se v PP primerja z naslovi v kontrolni informaciji vseh blokov
  - če obstaja pri nekem bloku enakost, je zahtevana beseda v PP (zadetek); poleg tega mora biti še $V=1$
  - sicer imamo zgrešitev; potreben je dostop do GP; blok iz GP se prenese v PP
    - Če so vsi bloki zasedeni in veljavni, bo novi blok zamenjal enega od obstoječih (**zamenjava bloka**)
    - Ob zamenjavi se mora vsebina bloka, če se je spremenila, najprej prenesti v GP
    - Bit V se uporablja zato, ker včasih vsebina PP ni veljavna

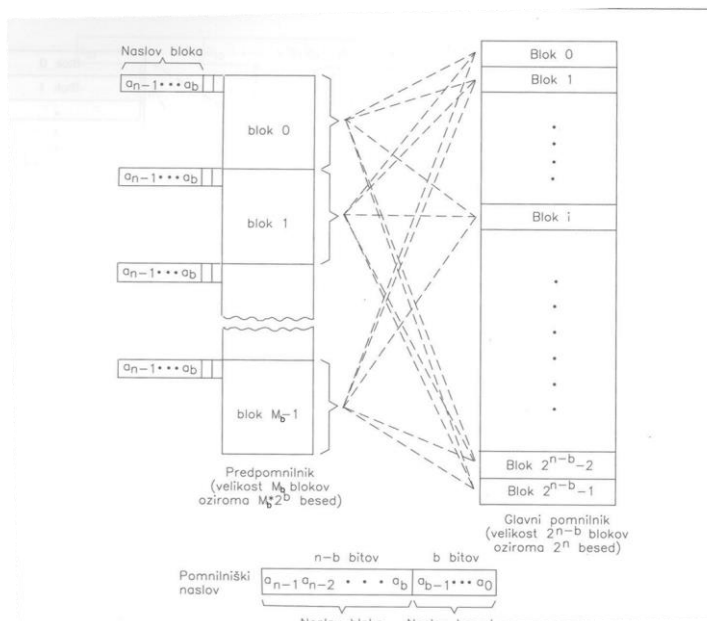
- Primerjava zgornjih $n - b$ bitov naslova z vsebinami kontrolnih delov vseh blokov mora biti zelo hitra
  - zato se uporabljajo omejitve pri preslikavi iz GP v PP: neka beseda iz GP se lahko shrani v vnaprej določeno (majhno) število blokov
  - glede na strogost te omejitve ločimo 3 vrste PP:
    - asociativni
    - set asociativni
    - direktni

Predpomnilniki glede na omejitve pri preslikavi

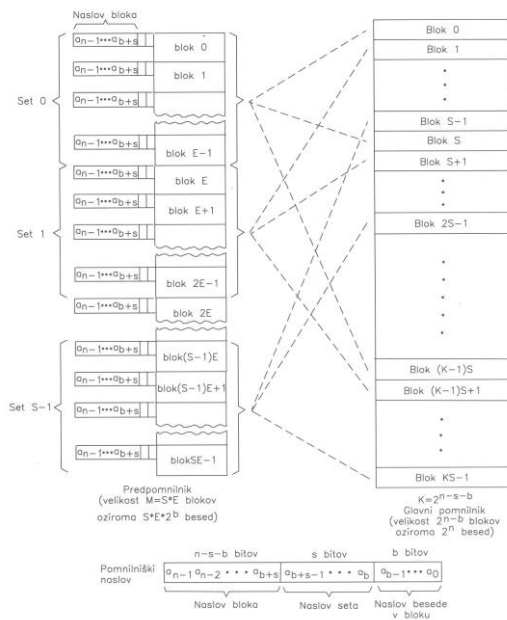
- Primerjavo zgornjih $n - b$ bitov lahko izvedemo z **asociativnim pomnilnikom**
  - pri le-tem poteka dostop preko vsebine
  - če damo na vhod kombinacijo bitov, se ta primerja z delom vsebine vsake besede
  - v primeru enakosti vrne celotno besedo
  - takemu PP rečemo asociativni PP (APP)
- Vsebina AP so naslovi v kontrolnem delu
  - kontrolni del je v bistvu kar AP
- Pri zadetku se nato naredi dostop do besede v bloku (določena z b biti)
- To je **čisti APP** - ni omejitev:
  - vsak blok PP lahko sprejme katerokoli besedo iz GP
  - čisti APP ima največji H
- Problem pa je v tem, da so veliki AP izjemno dragi
  - prav velikih pravzaprav sploh ni

Čisti APP

- potrebno je veliko število primerjalnikov
  - npr. za PP s 100000 bloki bi potrebovali 100000 $(n-b)$ -bitnih primerjalnikov (ogromno logike)
- Velik PP lahko naredimo le, če v preslikovanje naslovov vpeljemo omejitve
- Namesto enega velikega AP uporabimo več majhnih
- Tako dobimo **set asociativni predpomnilnik (SAPP)**

SAPP

- SAPP je razdeljen na $S = 2^s$ setov, vsak set pa je majhen AP
- Število blokov v setu $E = 2^e$ je **stopnja asociativnosti** (običajno do 16)
  - to je velikost AP v setu (= št. primerjalnikov)
- Velikost PP je

$$M_b = S * E = 2^{s+e} \text{ blokov oz.}$$

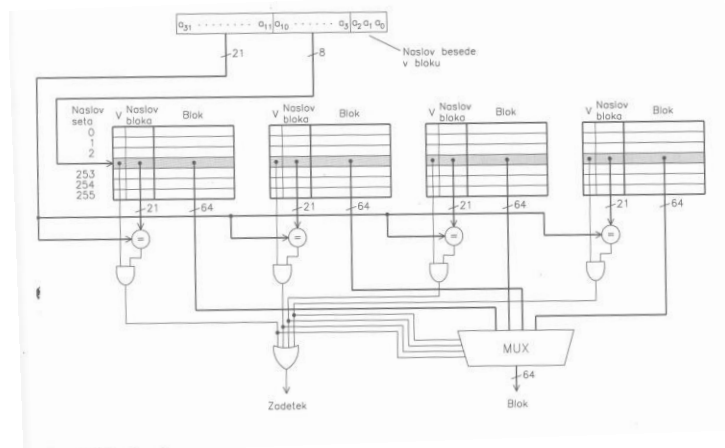
$$M = M_b * B = S * E * B = 2^{s+e+b} \text{ pomnilniških besed}$$

- Pri SAPP se pojavi omejitev pri preslikovanju naslovov:
  - za vsako besedo GP je vnaprej določeno, v katerega od setov se lahko preslika
    - to določajo naslovni biti $a_{b+s-1}, a_{b+s-2}, \dots, a_b$
    - ta naslov seta se imenuje tudi **predpomnilniški indeks** (cache index)
      - če so ti biti 0,0,...,0, se lahko preslika v set 0
      - če so ti biti 0,0,...,1, se lahko preslika v set 1
      - itd.
    - naslov A_i se torej lahko preslika le v enega od blokov seta S_i

$$S_i = A_i(n-1 : b) \bmod 2^s$$

- Pri SAPP lahko s spreminjanjem E vplivamo na njegove lastnosti
  - pri $S = 1$ ($s = 0$) je E enako M (čisti APP)
  - pri $E = 1$ ($e = 0$) je v vsakem setu le en blok (**direktni PP**)
    - pri tem je torej za vsako besedo vnaprej določeno, v kateri blok se preslika
      - blok enak setu
    - potreben samo 1 primerjalnik

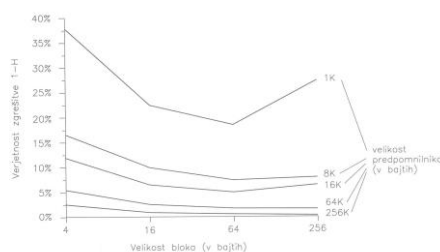
- Realizacija SAPP
  - $n=32$, $b=3$, $e=2$, $s=8$, 8-bitna pomnilniška beseda
  - Vsak izmed 256 setov ima 4 bloke, vsak blok 8 besed ($=8 \times 8 = 64$ bitov)
  - $M = 2^{13}$

- Pri podani velikosti PP (M) se z E spreminja tudi H
  - manjši E → manjša cena in tudi manjši H
- *Predpomnilniško pravilo 2:1*
  - velja za direktne PP
  - (1-H) dir. PP velikosti $M \approx (1-H)$ SAPP z E=2 in velikostjo M/2
  - izkustveno

➤ Kako velik naj bo blok?

- PP lahko povečujemo s povečevanjem E, S ali B
  - najlažje B
  - vsak blok ima eno kontrolno informacijo, kontrolni del pa je najbolj zapleten
- Pri dani velikosti PP:
  - če povečamo bloke, je boljša prostorska lokalnost, toda slabša časovna lokalnost, ker je blokov manj
  - 1-H se najprej zmanjšuje, nato pa začne naraščati

- toda 1-H ni edini parameter, ki vpliva na delovanje PP
  - pomembna je tudi zgrešitvena kazen t_B (čas prenosa bloka v PP)
  - sestavljena je iz latence in časa dejanskega prenašanja
  - pri večjem bloku je t_B večja
    - od nekod naprej lahko prevlada nad zmanjšanjem 1-H in poslabša delovanje PP
- t_B se lahko zmanjša tako, da se najprej prenese zahtevana beseda (CPE lahko takoj nadaljuje z delom), nato ostale (*requested word first*)

➤ Kateri blok naj se zamenja ob zgrešitvi?

- tudi to vpliva na 1-H
- 2 strategiji:
  1. Naključna.
    - enostavna za realizacijo
  2. LRU (Least Recently Used)
    - zamenja se blok, do katerega najdalj ni bil narejen dostop
    - izkoriščanje časovne lokalnosti
    - pri $E > 4$ zapletena realizacija
    - tudi pri $E = 4$: *pseudo* LRU

- pri večjih E naključna strategija
- pri $E = 2$ je 1-H pri naključni strategiji $\sim 1,1x$ večja kot pri LRU

Vpliv E in zamenjevalne strategije na 1-H (pri večjem PP sta oba vpliva manjša):

M	1-H					
	$E = 2$		$E = 4$		$E = 8$	
	LRU	Naključno	LRU	Naključno	LRU	Naključno
16K	5,2%	5,7%	4,7%	5,3%	4,4%	5,0%
64K	1,9%	2,0%	1,5%	1,7%	1,4%	1,4%
256K	1,2%	1,2%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%

➤ Pisanje

- branje je enostavnejše (in tudi bolj pogosto)
- pisanje v PP se lahko začne le, če je bil ugotovljen zadetek
- Kako se sprememba v PP odraža v GP:
  1. **Pisanje skozi** (*write through*)
    - vedno se piše v oba
  2. **Pisanje nazaj** (*write back*)
    - piše se samo v PP
    - pri zamenjavi je spremenjeni blok treba prenesti v GP
    - **umazani bit** (dirty bit) je 0 ob prenosu bloka v PP. Po pisanju v blok se postavi na 1.
    - pri zamenjavi se zapišejo v GP samo bloki z 1

- Pisanje nazaj:
  - hitrost
  - manj prometa z GP
  - ob zamenjavi bloka najhitrejši način pisanja v DRAM
- Pisanje skozi:
  - enostavno za realizacijo
  - vsebini PP in GP sta **skladni (koherentni)**
    - dobro za druge naprave

- **Pisalni izravnalnik (write buffer)**
  - vanj CPE shrani podatek, ki se bo (s pomočjo dodatne logike) vpisal v GP
  - s tem se odpravi čakanje zaradi hitrejšega pisanja v PP kot v GP
  - pri *pisanju skozi* je nujno potreben
- Danes se uporablja pretežno pisanje nazaj
  - uporablja se tudi pisalni izravnalnik
  - podoben je čistemu APP
  - pri pisanju CPE vedno preveri, če je beseda v enem od blokov v izravnalniku
  - umazani blok se piše v pisalni izravnalnik namesto direktno v GP
- Pri pisanju tudi pri zadetkih rabimo 2 periodi
  - najprej je potrebno branje
  - v bistvu je možna tudi le 1 perioda
    - na osnovi neke vrste cevovoda (več v knjigi)

■ Zgrešitve

- pri bralnih zgrešitvah se blok vedno prenese v PP (zamenja enega od obstoječih)
- pri pisalnih zgrešitvah 2 možnosti:
  1. **Pisalna zamenjava** (write allocate)
    - prenos novega bloka v PP (podobno kot bri branju)
    - bolj običajno pri pisanju nazaj
    - bolj razširjena
  2. **Pisanje naokrog** (write around, no write allocate)
    - zamenjava bloka samo v GP (ne v PP)
    - bolj običajno pri pisanju skozi

Vrste zgrešitev

➤ Vrste zgrešitev

1. **Obvezne zgrešitve** (compulsory misses)
  - reče se tudi zgrešitve prvega dostopa
2. **Velikostne zgrešitve** (capacity misses)
  - zaradi končne velikosti PP običajno ne more vsebovati vseh blokov, ki jih program potrebuje
  - zato prihaja do zamenjav blokov, ki so kmalu spet potrebni
3. **Konfliktne zgrešitve** (conflict misses)
  - zamenjava blokov, ki se preslikajo v isti set
  - pri čistem APP jih ni

Vrste zgrešitev glede na M in E (Alpha, B=64, LRU, SPEC2000):

Velikost predpomnilnika v bajtih	Stopnja asociativnosti E	Skupna verjetnost zgrešitev 1-H	Deleži posameznih vrst (vsota = skupna verjetnost zgrešitev)					
			Obvezna zgrešitev	Velikostna zgrešitev	Konfliktna zgrešitev			
1K	1	0,191	0,009	5%	0,141	73%	0,042	22%
1K	2	0,161	0,009	6%	0,141	87%	0,012	7%
1K	4	0,152	0,009	6%	0,141	92%	0,003	2%
1K	8	0,149	0,009	6%	0,141	94%	0,000	0%
2K	1	0,148	0,009	6%	0,103	70%	0,036	24%
2K	2	0,122	0,009	7%	0,103	84%	0,010	8%
2K	4	0,115	0,009	8%	0,103	90%	0,003	2%
2K	8	0,113	0,009	8%	0,103	91%	0,001	1%
4K	1	0,109	0,009	8%	0,073	67%	0,027	25%
4K	2	0,095	0,009	9%	0,073	77%	0,013	14%
4K	4	0,087	0,009	10%	0,073	84%	0,005	6%
4K	8	0,084	0,009	11%	0,073	87%	0,002	3%
8K	1	0,087	0,009	10%	0,052	60%	0,026	30%
8K	2	0,069	0,009	13%	0,052	75%	0,008	12%
8K	4	0,065	0,009	14%	0,052	80%	0,004	6%
8K	8	0,063	0,009	14%	0,052	83%	0,002	3%
16K	1	0,066	0,009	14%	0,038	57%	0,019	29%
16K	2	0,054	0,009	17%	0,038	70%	0,007	13%
16K	4	0,049	0,009	18%	0,038	76%	0,003	6%
16K	8	0,048	0,009	19%	0,038	78%	0,001	3%
32K	1	0,050	0,009	18%	0,028	55%	0,013	27%
32K	2	0,041	0,009	22%	0,028	68%	0,004	11%
32K	4	0,038	0,009	23%	0,028	73%	0,001	4%
32K	8	0,038	0,009	24%	0,028	74%	0,001	2%
64K	1	0,039	0,009	23%	0,019	50%	0,011	27%
64K	2	0,030	0,009	30%	0,019	65%	0,002	5%
64K	4	0,028	0,009	32%	0,019	68%	0,000	0%
64K	8	0,028	0,009	32%	0,019	68%	0,000	0%
128K	1	0,026	0,009	34%	0,004	16%	0,013	50%
128K	2	0,020	0,009	46%	0,004	21%	0,006	33%
128K	4	0,016	0,009	55%	0,004	25%	0,003	20%
128K	8	0,015	0,009	59%	0,004	27%	0,002	14%

Rezultati

- Rezultati:
  - kaj opazimo za vsako od vrst zgrešitev?
    - pogostost obveznih neodvisna od M
      - delež le-teh zelo majhen, če se je program dolg
    - pogostost velikostnih pada z M
    - pogostost konfliktnih pada z E
- Kako bi zmanjšali vsako od 3 vrst zgrešitev:
  - obvezne: večji blok
    - vendar se lahko poveča zgrešitvena kazen
  - velikostne: večji PP
  - konfliktne: večji E
    - vendar se lahko poveča čas dostopa

➤ Skladnost

- Problem **skladnosti PP** (cache coherency): vsebina bloka v PP se lahko razlikuje od vsebine v GP ali v drugih PP
  - treba je zagotoviti, da zaradi neskladnosti ne pride do napak
- En vzrok za neskladnost so prenosi med V/I napravami in GP
- Neskladnost pa se pojavlja tudi na računalnikih, ki imajo več CPE

Vpliv PP na hitrost delovanja CPE

➤ Vpliv PP na hitrost delovanja CPE

Čas izvrševanja programa:

$$CPEčas = (CPEperiode_{izvrševanje} + CPEperiode_{čakanje\ na\ pomnilnik}) * t_{CPE}$$

$$CPEperiode_{čakanje\ na\ pomnilnik} = N_R * (1 - H_R) * \text{Bralna zgrešitvena kazen} + N_W * (1 - H_W) * \text{Pisalna zgrešitvena kazen}$$

$$CPEperiode_{čakanje\ na\ pomnilnik} = N * (1 - H) * \text{Zgrešitvena kazen}$$

$$CPEčas = I * (CPI_{idealni} + M_I * (1 - H) * \text{Zgrešitvena kazen}) * t_{CPE}$$

$$CPI_{idealni} = CPEperiode_{izvrševanje} / I$$

N_R ... število bralnih dostopov

N_W ... število pisalnih dostopov

N ... število vseh dostopov

I ... število ukazov

H ... povprečna verjetnost zadetka

Zgrešitvena kazen ... povprečna zgrešitvena kazen

M_I ... povprečno število pomnilniških dostopov na ukaz

$CPI_{idealni}$ predpostavi, da ni zgrešitev

➤ Primer 1

- $f_{CPE} = 300 \text{ MHz}$
- ločen ukazni in operandni PP
- $CPI_{idealni} = 2$ (izmerjen na nekem programu)
- 36% pomnilniških dostopov na ukaz (pri tem programu)
- verjetnost zgrešitve v ukaznem PP = 2%
- verjetnost zgrešitve v operandnem PP = 4%
- DRAM: prvi dostop 60ns, naslednji trije po 10ns
- PP: 256-bitni blok, 64-bitna podatkovna pot do DRAMa
  - prenos bloka zahteva 4 64-bitne prenose, torej 90ns
  - zgrešitvena kazen torej 27 period ure
- Za koliko zgrešitve upočasnijo delovanje računalnika?

$$\begin{aligned}
 & \text{Čakalne CPEperiode}_{\text{ukazni PP}} \\
 &= I * (1-H) * \text{Zgrešitvena kazen} \\
 &= I * 0,02 * 27 = 0,54 * I
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 & \text{Čakalne CPEperiode}_{\text{operandni PP}} \\
 &= I * M_I * (1-H) * \text{Zgrešitvena kazen} \\
 &= I * 0,36 * 0,04 * 27 = 0,39 * I
 \end{aligned}$$

Skupno je čakalnih period $0,93 * I$

$$CPI = 2,93$$

$$Upočasnitev = CPI / CPI_{idealni} = 2,93 / 2 = 1,47$$

➤ Primer2

- $f_{CPE} = 600\text{MHz}$
  - hitrost obeh PP ustrezno večja
- ostalo enako

$$\begin{aligned}
 & \text{Čakalne CPEperiode}_{\text{ukazni PP}} + \text{Čakalne CPEperiode}_{\text{operandni PP}} \\
 &= I * 0,02 * 54 + I * 0,36 * 0,04 * 54 = 1,86 * I \\
 &CPI = 3,86
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 & Upočasnitev = CPI / CPI_{idealni} = 3,86 / 2 = 1,93 \\
 & CPI_1 * t_{CPE1} / CPI_2 * t_{CPE2} = 2,93 * 2 / 3,86 = 1,52
 \end{aligned}$$

Računalnik z 600MHz uro je (v našem primeru) le 1,52 krat hitrejši od tistega z 300MHz (zaradi PP)!

- Škoda zaradi zgrešitev se povečuje
  - $s f_{CPE}$
    - zgrešitvena kazen se meri v številu period ure
  - pa tudi z zmanjšanjem CPI
    - npr. zaradi povečane paralelnosti
- Zgrešitveno kazen lahko zmanjšamo tudi z uvedbo L2

$$CPE_{perioda \text{ } \check{c}akanje \text{ na pomnilnik}} = N * (1 - H_{L1}) * Zgrešitvena \text{ kazen}_{L1}$$

$$Zgrešitvena \text{ kazen}_{L1} = t_{B,L2} + (1 - H_{L2}) * Zgrešitvena \text{ kazen}_{L2}$$

- $t_{B,L2}$ ... čas prenosa bloka iz L2 v L1 pri zadetku v L2
- H_{L2} je lokalna verjetnost zgrešitve (pogojna verjetnost, pogoj je zgrešitev v L1)
  - Do L2 se dostopa, kadar je v L1 zgrešitev
- Globalna verjetnost zgrešitve na nivoju L2 je $(1 - H_{L1}) * (1 - H_{L2})$

➤ Načini za zmanjševanje zgrešitvene kazni

- Na izgubo hitrosti vplivata $1-H$ in t_B
  - zmanjšanje $1-H$: večji PP, večji E, ustrezen B, dobra zamenjevalna strategija (prvo dvoje odvisno od stanja tehnologije, drugo dvoje pač ustrezno izberemo)
    - ni dosti manevrskega prostora
  - zmanjšanje t_B : vrstni red prenosa besed v bloku, L2
    - so pa danes tudi druge možnosti:
      1. **Vnaprejšnji prevzem bloka** (block prefetch)
        - pri prenosu bloka k v PP se prebereta še npr. bloka $k+1$ in $k+2$ in shranita v **bralni izravnalnik** (read buffer), do katerega se da hitro dostopiti
      2. **Neblokirajoči PP** (nonblocking cache)
        - med zamenjavo bloka PP deluje naprej in CPE lahko špekulativno izvršuje naslednje ukaze
        - načinu delovanja se reče *zadelek pod zgrešitvijo* (hit under miss)
        - možno je tudi *zadelek pod večkratno zgrešitvijo* (hit under multiple miss)

Razmerje zgrešitvene kazni neblokirajočega in blokirajočega PP:

